

Magkaparehong mga Pasidaan - Numero Kuwatro

Mga Patukoranan sa Pagtuo ug ang Kapeligro sa Pagkalimot: mga Leksyongikan sa Panagna ug Kasaysayan

Jeff Pippenger

2023-08-08

Kinsa man ang iyang tudloan ug kahibalo? ug kinsa man ang iyang pasabton sa pagtulon-an? sila nga gilutas na gikan sa gatas, ug gibulag na gikan sa mga suso.

Kay ang lagda kinahanglan maibabaw sa lagda, lagda ibabaw sa lagda; linya ibabaw sa linya, linya ibabaw sa linya; dinhi diyutay, ug didto diyutay:

Kay pinaagi sa mga ngabil nga nagakolokabildo ug sa laing dila mosulti siya niining katawhan. Kang kinsa siya miingon, Kini mao ang pahulay nga pinaagi niini inyong mapapahulay ang gikapoy; ug kini mao ang kahupayan: apan sila dili motuo sa pagpatalinghug.

Apan ang pulong ni Jehova nahimong alang kanila sugo ibabaw sa sugo, sugo ibabaw sa sugo; linya ibabaw sa linya, linya ibabaw sa linya; dinhi diyutay, ug didto diyutay; aron sila makalakaw, ug mapukan paatras, ug mapulpog, ug madakpan sa lit-ag, ug masakmit. Isaias 28:9–13.

Kining mga bersikulo gikan sa Isaias gisubli sa makadaghang higayon diha sa mga Talaan ni Habakkuk. Dinhi kinahanglan ko lamang hisgutan sa mubo aron mokuha ug usa o duha ka punto gikan niining nangaging mga bersikulo, aron idugang sa kasamtangang paghisgot. Kini nga pahayag nagapakita ug usa ka katawhan nga napakyas sa usa ka pagsulay kay sila “mangadto, ug mapukan sa luyo, ug mabali, ug mabitik, ug madakpan.” Sila usa ka katawhan nga napakyas sa usa ka pagsulay mahitungod kon kinsa ang Dios mosulay sa “pagtudlo” aron “makasabut” sa “kahibalo” o “doktrina.” Kini usa ka pagsulay nga nakabase sa pagsabot sa pagdugang sa kahibalo, busa mao usab kini ang maong pagsulay nga nagbulag sa mga manggialamon ug sa mga dautan diha sa ikadose ka kapitulo sa Daniel, kay ang tanang mga propeta nagkauyon ug nagaila sa katapusan sa kalibotan. Sa Daniel dose, ang “mga manggialamon” nakasabut, apan ang “mga dautan” wala makasabut sa pagdugang sa kahibalo.

Ang mga tawo sa teksto ni Isaias gisulayan pinaagi sa “pulong sa Ginoo” nga “dili nila buot pamatian.” Ug ang piho nga “pulong sa Ginoo” nga ilang gisalikway, ug nga unta makapahimo kanila sa “pagsabot” sa pagdugang sa “kahibalo,” mao ang biblikanhong lagda nga naghulagway kon unsaon sa husto nga pagpahiuyon sa mga kasaysayang matagnaon. Kadtong nangapukan sa teksto ni Isaias misalikway sa lagda nga nagpaila nga aron masabtan ang usa ka matagnaong kasaysayan kinahanglan pangitaon nimo kana nga linya “dinhi diyutay, ug didto diyutay.” Ang pulong sa Ginoo nga naghimo sa usa ka pagsulay nga ilang gisalikway mao ang pamaagi sa pagpili sa mga matagnaong linya gikan dinhi ug didto, ug unya ibutang ang usa sa mga piniling linya sa matagnaong kasaysayan nga pinahigda sa ubang mga linya sa matagnaong kasaysayan nga

naghisgot sa mao gihapong tema. Ang kalampusan sa paningkamot sa pagbutang og linya ibabaw sa linya niini nga paagi nagdepende sa paggamit sa tinuod nga mga lagda sa matagnaong paghubad. Kining mga lagda, nga mao usab ang “mga sugo,” kinahanglan usab pagahimoon nga magkahiusa, ug kini makita dinhi ug didto sulod sa Biblia. Ang mga ulay ni Isaias nga mapakyas sa pagsulay, mapakyas tungod kay ilang nahikalimtan ang nag-unang butang nga dili unta nila hikalimtan, ug kana mao nga ang kasaysayan nagbalikbalik.

“Wala kitay angayng kahadlokan alang sa umaabot, gawas lamang kon hikalimtan nato ang paagi nga giya sa Ginoo kanato, ug ang Iyang pagtulon-an sa atong kasaysayan kaniadto.” *Life Sketches*, 196.

Ang Dios dili mao ang tagsulat sa kalibog, ug usa ka saligan nga punto niana nga kamatuoran mao nga ang matag propeta sa Biblia nagaila sa mao ra nga linya sa pagpanagna. Dili silang tanan makakita sa hingpit nga samang mga hitabo diha sa maong linya, apan mao ra gihapon kana sa kanunay nga mao ra nga linya sa mga hitabo sa katapusan sa kalibotan. Kini mao ang mga hitabo nga nagdala ngadto sa pagtapos sa panahon sa pagsulay, nga pagasundan sa pito ka ulahing mga hampak nga motakop sa Ikaduhang Pag-anhi ni Cristo. Ang sugilanon sa usa ka propeta mahimong mahitungod sa matinumanong katawhan sa Dios diha nianang linya sa kasaysayan, apan ang pagpamatuod sa laing propeta mahimong mahitungod sa dili matinumanong katawhan sa Dios, o sa Tinipong Bansa sa Amerika, sa Vaticano, sa Nagkahiusang mga Nasod, sa mga magpapatigayon sa yuta o sa Islam, apan mao ra gihapon kana sa kanunay nga mao ra nga linya.

Ang mensahe ni Elias sa Malakias, maingon man ang mga mensaheng girepresentahan diha sa Pinadayag kapitulo usa, katorse, ug disiotso, ug ang mensahe sa Daniel onse ug dose, mao gayud ang usa ug mao rang mensahe. Silang tanan mao ang samang linya sa kasaysayan, apan ang matag usa adunay ilang kaugalingong pinasahi nga kontribusyon sa sugilanon.

Ang halos sa tibuok kalibotan masabtan sa sayop bahin nianang pinasahi nga mensahe mao ang kamatuoran nga kini igapadayag lamang sa katawhan sa Dios sa dili pa ang pagsira sa tawhanong panahon sa pagsulay. Sa pagkahibalo nga ang pinasahi nga mensahe sa kanunay nagpasidaan sa haduol nga umalabot nga pagsira sa panahon sa pagsulay, atong hisgotan tingali ang labing tin-aw nga hulagway sa pagsira sa panahon sa pagsulay diha sa Biblia.

Ang dili matarong, pabayaa siya nga magpabiling dili matarong gihapon; ug ang mahugaw, pabayaa siya nga magpabiling mahugaw gihapon; ug ang matarong, pabayaa siya nga magpabiling matarong gihapon; ug ang balaan, pabayaa siya nga magpabiling balaan gihapon. Pinadayag 22:11.

Sa wala pa ipahibalo sa santuwaryo sa kahitas-an ang pagtapos sa panahon sa pagsulay pinaagi sa mga pulong sa bersikulo onse, adunay igapadala nga usa ka pinasahi nga pasidaang mensaheng propetiko gikan sa basahon sa Pinadayag nga gibuksan alang sa mga sulugoon sa Dios.

Ug miingon siya kanako, Ayaw timri ang mga pulong sa tagna niining basahona; kay haduol na ang panahon. Ang dili matarong, padayona siya sa pagkadili matarong gihapon; ug ang mahugaw, padayona siya sa pagkahugaw gihapon; ug ang matarong, padayona siya sa pagkamatarong gihapon; ug ang balaan, padayona siya sa pagkabalaan gihapon. Pinadayag

22:10, 11.

Adunay usa ka pinasahi nga mensaheng profetiko nga pagailhon sa katawhan sa Dios sa dili pa ang pito ka ulahing mga hampak. Sa dihang kana nga “ang panahon haduol na” “ang panagna niining basaha” (ang panagna sa Pinadayag) nga tinimrihan pagabuksan. Ang bugtong panagna sa basahon sa Pinadayag nga tinimrihan mao ang panagna sa pito ka mga dalogdog.

Ug nakita ko ang laing gamhanang manulonda nga mikunsad gikan sa langit, sinul-oban ug panganod; ug dihay balangaw sa ibabaw sa iyang ulo, ug ang iyang nawong daw sa adlaw, ug ang iyang mga tiil sama sa mga haligi nga kalayo; Ug diha sa iyang kamot may usa ka gamayng basahon nga binuksan; ug gitunob niya ang iyang tuo nga tiil sa dagat, ug ang iyang wala sa yuta, Ug misinggit sa makusog nga tingog, sama sa pagngulob sa leon; ug sa nakasinggit na siya, ang pito ka mga dalugdog mipagula sa ilang mga tingog. Ug sa nakapamulong na ang pito ka mga dalugdog sa ilang mga tingog, hapit na unta ako mosulat; ug nadungog ko ang usa ka tingog gikan sa langit nga nagaingon kanako, Timrihi ang mga butang nga gipamulong sa pito ka mga dalugdog, ug ayaw kini isulat. Pinadayag 10:1–4.

Sa dili pa mahuman ang panahon sa pagsulay sa tawo, sa dihang “haduol na ang panahon,” mahitabo ang pag-abli sa usa ka pinasahi nga kamatuoran sa Biblia nga nagaila sa “mga butang nga kinahanglan mahitabo sa dili madugay.” Ang gamhanang manulunda sa Pinadayag 10 mao si Jesu-Cristo, nga misinggit ingon sa usa ka Leon.

“Ang gamhanang manulonda nga nagtudlo kang Juan dili ubos pa kay kang Jesu-Cristo mismo. Ang pagbutang Niya sa Iyang tuong tiil ibabaw sa dagat, ug sa Iyang wala ibabaw sa mamala nga yuta, nagapakita sa bahin nga Iyang ginabuhat diha sa panapos nga mga talan-awon sa dakong away batok kang Satanas. Kini nga posisyon nagailhan sa Iyang labawng gahum ug awtoridad ibabaw sa tibuok yuta. Ang away misamot ug nagmalig-on pa gayod gikan sa usa ka kapanahonan ngadto sa lain, ug magapadayon sa pagbuhat niini hangtod sa panapos nga mga talan-awon sa dihang ang malalangong pagbuhat sa mga gahum sa kangitngit makaabot sa kinatumyan niini. Si Satanas, nga nahigkahiya sa daotang mga tawo, maglimbong sa tibuok kalibotan ug sa mga iglesya nga wala modawat sa gugma sa kamatuoran. Apan ang gamhanang manulonda nagkinahanglan ug pagtagad. Nagasinggit Siya sa makusog nga tingog. Iyang igapakita ang gahum ug awtoridad sa Iyang tingog ngadto kanila nga nakighiusa kang Satanas sa pagsukol batok sa kamatuoran.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, volume 7, 971.

Sa katapusan, ang mga “iglesya” nga gilimbongan ni “Satanas” gilimbongan tungod kay wala nila dawata ang gugma sa “kamatuoran.” Ang pulong nga “kamatuoran” diha sa teksto gikan sa ikaduhang Tesalonica nga bag-o lang gihisgutan ni Sister White mao ang pangunang Gregong pulong nga nakuha gikan sa Hebreohanong pulong nga gihubad nga “kamatuoran,” nga gilangkuban sa tulo ka Hebreohanong mga letra ug nagrepresentar sa Alpha ug Omega. Aduna bay bisan unsang biblikanhong pamatuod nga ang kamatuoran nga nalangkit sa lagda sa unang paghisgot, nga nagrepresentar sa usa ka kinaiyang hiyas sa kinaiya ni Cristo, mao ang kamatuoran nga gisalikway ug tungod niana nagpatungha sa kusog nga paglimbong?

Karon kami nagapakilooy kaninyo, mga igsoon, mahitungod sa pag-anhi sa atong Ginoong Jesu-Cristo, ug sa atong pagkatigum ngadto kaniya, Nga dili kamo sa madali matarog sa hunahuna, ni mabalaka, bisan pinaagi sa espiritu, o pinaagi sa pulong, o pinaagi sa sulat nga daw gikan kanamo, nga daw haduol na ang adlaw ni Cristo. Ayaw tugoti nga adunay bisan kinsa nga makalimbong kaninyo sa bisan unsang paagi: kay kana nga adlaw dili moabot gawas kon moabot una ang pagtalikod, ug mapadayag ang tawo sa sala, ang anak sa pagkalaglag; Siya nga mosupak ug mopataas sa iyang kaugalingon labaw sa tanang ginatawag nga Dios, o ginasimba; mao nga siya ingon nga Dios molingkod sa templo sa Dios, nga nagapakita sa iyang kaugalingon nga siya mao ang Dios. Wala ba ninyo mahinumdumi nga, sa diha pa nga uban pa ako kaninyo, gisultihan ko kamo niining mga butanga? Ug karon kamo nasayod na kon unsay nagapugong, aron siya mapadayag sa iyang kapanahonan. Kay ang tinago sa kasal-anan nagalihok na daan: apan siya lamang nga karon nagapugong magapadayon sa pagpugong, hangtod nga siya pagakuhaon gikan sa dalan. Ug unya ipadayag na ang Daotan, nga pagaut-uton sa Ginoo pinaagi sa espiritu sa iyang baba, ug pagalaglagon pinaagi sa kasidlak sa iyang pag-anhi: Bisin siya, kansang pag-anhi sumala sa paglihok ni Satanas uban sa tanang gahum ug mga ilhanan ug mga bakak nga katingalahan, Ug uban sa tanang paglimbong sa pagka-dili-matarong diha kanila nga nangalaglag; tungod kay wala nila dawata ang gugma sa kamatuoran, aron sila maluwas. Ug tungod niini pagapadad-an sila sa Dios ug kusgan nga pagpasayop, aron motoo sila sa kabakakan: Aron silang tanan pagahukman nga silotan nga wala motuo sa kamatuoran, kondili adunay kalipay sa pagka-dili-matarong. 2 Tesalonica 2:1-12.

Kini nga bahin gikan sa Thessalonians kanunay nang gihisgutan sa mga Talaan ni Habakkuk, busa mubo lamang nga komento ang among himoon niining tungora. Ang gitawag ni Sister White nga “ang katingalahang buhat ni Satanas” mao ang giingon ni Pablo nga “ang pagbuhat ni Satanas uban sa tanang gahum ug mga ilhanan ug bakak nga mga katingalahan.” Ang malimbongong buhat nga gipaila ni Sister White ug ni Pablo nagsugod diha sa balaod sa Domingo sa Tinipong Bansa sa Amerika.

“Pinaagi sa mando nga nagpatuman sa pagkatukod sa Kapapahan nga supak sa balaod sa Dios, ang atong nasod magbulag sa iyang kaugalingon sa hingpit gikan sa pagkamatarong. Sa diha nga ang Protestante mag-unat sa iyang kamot tabok sa bung-aw aron kuptan ang kamot sa gahum sa Roma, sa diha nga siya moabot tabok sa kahaladman aron makiglamano sa Espiritismo, sa diha nga, ubos sa impluwensiya niining tulo-ka-pilo nga panaghiusa, ang atong nasod mosalikway sa matag prinsipyo sa iyang Konstitusyon ingon nga usa ka Protestante ug republikano nga pangagamhanan, ug maghimo ug kahikayan alang sa pagpakaylap sa mga bakak ug mga limbong sa kapapahan, nan mahibalo kita nga miabut na ang panahon sa kahibulongang paglihok ni Satanas ug nga haduol na ang katapusan.” Testimonies, tomo 5, 451.

Niining teksta sa Mga Taga-Tesalonica nga atong ginahunahuna, giila ni Pablo ang papa sa kataposan sa kalibotan pinaagi sa upat ka nagkalainlaing mga termino. Ang papa mao ang “tawo sa sala,” siya mao ang “anak sa kapildihan,” siya mao ang “tinago sa kasal-anan” ug “kanang Daotan.” Naghatag pa si Pablo ug pipila ka ubang mga kinaiya mahitungod sa papa gawas sa upat ka ngalan, kay gipahibalo niya kanato nga ang papa, (nga umaabot pa sa panahon ni Pablo)

“igapadayag sa iyang panahon.”

Ang papa “ipadayag sa iyang panahon,” ug ang labing hayag nga biblikanhong pamatuod, bisan dili lamang kini ang bugtong biblikanhong kamatuoran; ang labing hayag nga biblikanhong kamatuoran nga ang papa sa Simbahang Romano mao ang antikristo sa tagna sa Biblia, gipahimutang pinaagi sa pito ka nagkalainlain ug tuwirang mga reperensiya sa Biblia nga nag-ila sa “panahon” diin ang kapapahan maghari sa yuta, ang maong “panahon” nga gitawag sa katawhan nga Mangitngit nga Kapanahonan. Gipadayag sa Biblia ang papa isip kapapahan pinaagi sa balik-balik nga pag-ila sa tukmang yugto sa “panahon,” gikan sa 538 hangtod 1798, diin ang kapapahan maghari sa kalibotan. Miingon si Pablo nga siya ipadayag sa iyang panahon.

Giila usab ni Pablo nga ang papa mao kadtong “mosupak ug mopataas sa iyang kaugalingon labaw sa tanan nga ginatawag nga Dios, o nga ginadayeg; busa siya, ingon nga Dios, molingkod sa templo sa Dios, nga nagapakita sa iyang kaugalingon nga siya mao ang Dios.” Lakip sa ubang mga butang, kini nagaila nga ang anticristo sa tagna sa Biblia usa ka relihiyosong simbolo. Dili siya usa ka Hitler, o usa ka Alejandro nga Bantogan. Kini labi pang nagpahinungod sa pag-ila sa papa, kay dili lamang siya usa ka relihiyosong malupigon; siya usa ka relihiyosong malupigon nga nagaangkon nga anaa sulod sa templo sa Dios. Ang anticristo nagaangkon nga nagalingkod sulod sa Cristohanong iglesia.

Sumala kang Pablo ug Daniel, sa dihang ang papa anaa sa iyang ginaangkon nga Kristohanong iglesia, iyang gipadayag ang kinaiya ni Satanas nga nangandoy nga molingkod sa trono sa Dios ug mapahitaas labaw sa tanang butang. Miingon ako nga si Pablo ug Daniel, kay ang kadaghanan sa mga komentarista sa Biblia nagaila nga sa dihang gipakita ni Pablo nga usa sa mga kinaiya sa papa mao nga siya hingpit nga narsisista, si Pablo sa yano lamang nagkutlo gikan sa paghulagway ni Daniel mahitungod sa papa diha sa Daniel kapitulo onse diin si Daniel didto nagrekord:

“Ug ang hari magabuhat sumala sa iyang kabubut-on; ug siya magapatuboy sa iyang kaugalingon, ug magapadaku sa iyang kaugalingon labaw sa matag dios, ug magasulti ug kahibulongang mga butang batok sa Dios sa mga dios, ug mouswag hangtod nga matuman ang kasuko: kay ang gitagal pagabuhaton gayud. Daniel 11:36.

Sa dihang hisgutan ni Pablo ang narsisistikong kinaiya sa papa, iyang gipahinungod sa laing pagkasulti ang bersikulo ni Daniel ug miingon nga ang papa mao ang “nagasupak ug nagapahitaas sa iyang kaugalingon labaw sa tanan nga ginatawag nga Dios, o nga ginasimba; sa pagkaagi nga siya ingon nga Dios nagalingkod sa templo sa Dios, nga nagapakita sa iyang kaugalingon nga siya mao ang Dios.” Ang bersikulo diha sa Daniel nga nagaila sa kinaiya sa papasiya naghigot usab sa “panahon” nga gilaraw aron “ipadayag” nga ang papasiya mao ang antikristo, maingon nga iyang gipaila nga ang papasiya “mouswag” hangtud nga ang “kapungot matuman.”

Ang “kapungot” natapos niadtong 1798, busa si Daniel diha sa maong bersikulo (bisan tuod kini dili usa sa pito ka direktang mga dapit sa mga libro sa Daniel ug Pinadayag diin gihisgutan ang 1260-ka-tuig nga kasaysayan), hinoon direkta niyang giila ang gahom sa pagka-papa ug gimarkahan nga kini nakadawat ug “makamatay nga samad,” sumala sa pagtawag niini ni Juan, niadtong 1798. Busa, ang bersikulo nagaila sa katapusan sa panahon sa pagmando sa pagka-papa,

bisan dili niini ilhon ang gidugayon sa maong pagmando.

Niini nga tudling, giila usab ni Pablo ang usa ka gahum nga mopugong sa pagka-papado sa pag-angkon sa pagkontrolar sa kalibotan sa 538, sa dihang iyang giingon nga ang mga taga-Tesalonica nga iyang gisulatan nahibalo na niining piho nga kamatuoran. Iyang gipangutana, “Remember ye not, that, when I was yet with you, I told you these things?” Iyang gipahinumdoman sila nga nahibalo na sila “what withholdeth” (nagkahulugang mopugong) sa pagka-papado hangtod nga kini “be revealed in his time.” Ang gahum nga miuna ug nagpugong sa pagka-papado sa pag-angkon sa pagkontrolar sa kalibotan mao ang gahum nga nagkontrolar sa kalibotan sa dihang gisulat ni Pablo ang maong sulat. Kini mao ang pagano nga Roma. Gisulat ni Pablo nga ang pagano nga Roma “taken out of the way” aron ang pagka-papado makakontrolar sa kalibotan.

Mao kini nga pagsabot ang nagdala kang William Miller sa pag-ila nga ang gahum nga gisimbolohan ingon nga “ang adlaw-adlaw” diha sa basahon ni Daniel mao ang paganong Roma. Giila sa Adventismo nga ang estruktura, ug busa ang tanang propetikong mga pagsabot ni William Miller, napasukad sa iyang pagsabot sa mga basahon ni Daniel ug Pinadayag ug nga kining duha ka basahon nagtubag sa duha ka naglaglag nga mga gahum sa paganong Roma ug sa papal nga Roma. Sa tudling sa Thessalonians, si Miller, nga daan nang nasayod (sama sa nahibaloan sa matag Protestante sa iyang kapanahonan, nga ang papa mao ang anticristo); sa dihang iyang naila nga ang paganong Roma mao ang historikal nga gahum nga miuna sa pagmando sa papado, ug nga gipahayag ni Pablo nga ang paganong Roma kinahanglan kuhaon una pa sa paglingkod sa papado sa trono sa yuta, iyang gihiusa kini sa basahon ni Daniel ug sa “ang adlaw-adlaw,” diin tulo ka higayon gikutlo nga ang adlaw-adlaw kinahanglan “kuhaon” una pa makakupot ang papado sa kalibotan. Ang pagpamatuod ni Pablo mitugot kang Miller sa pagtan-aw nga ang paganong Roma mao ang “adlaw-adlaw” ni Daniel, ug gikan niadto iyang maila nga ang duha ka naglaglag nga mga gahum ni Daniel mao ang paganong Roma ug ang papal nga Roma. Kining kamatuoran nagrepresentar sa patukoranan sa kalihokang Millerita. Ang Adventismo sa pagkatinuod nagsalikway sa buluhaton ni Miller karon, apan nasabtan gihapon nila nga kining kinatibuk-ang hulagway sa paglambo sa pagsabot ni Miller bahin sa “ang adlaw-adlaw” diha sa Daniel nagpamatuod nga ang gahum nga giingon ni Pablo nga “nagpugong” sa pagtungha sa papal nga gahum hangtod nga kini mapapas mao ang paganong Roma, ug mao ang husto nga pag-analisa sa panghunahuna ni Miller mahitungod niining mga hilisgutan.

Uban sa kamatuoran nga ang “ang adlaw-adlaw” diha sa basahon ni Daniel usa ka simbolo sa pagano nga Roma nga miuna sa gingharian sa papa nga Roma, nga girepresentar ni Daniel ingon nga dulumtanan sa pagkalaglag, si Miller nakaila dayon sa mga profetikanhong panahon nga nalangkit sa mga gingharian sa propesiya sa Biblia; ug sa dihang naablihan ang iyang hunahuna ngadto niining mga pagpanabot, iyang gitigom ang usa ka han-ay sa mga kamatuoran nga nagrepresentar sa mga patukoranan sa Adventismo. Kining mga kamatuorana naphiluna sa duha ka papan sa mga tsart sa mga unang pionero sa 1843 ug 1850. Kining mga kamatuorana mao ang patukoranan sa Adventismo, ug kini gibase sa pag-ila sa “panahon.” Ang kasaysayan sa dihang gipahaluna ang mga patukoranan mao ang usa sa nag-unang hisgotan sa mga Papan ni Habakkuk.

Ang wala ipakita diha sa mga Talaan ni Habakkuk mao nga ang mga patukoranan nga gibase sa panahon naghimo ug usa ka estruktura nga naghatag sa panan-aw nga gikinahanglan aron ang kataposang kaliwatan makaila nga aduna diay mga kamatuoran nga girepresentar ingon nga mga patukoranan. Adunay usa ka nahaunang kamatuoran nga mao ang labing unang bato nga gibutang sa patukoranan, apan ang “adlaw-adlaw” diha sa basahon ni Daniel dili mao ang unang kamatuoran ni Miller. Ang kamatuoran nga mahimong unang bato sa patukoranan nga gipatindog si Miller aron tukoron mao ang “pito ka mga panahon” sa Levitico beinte-sais, apan kon wala ang kamatuoran sa “adlaw-adlaw,” dili unta maila ni Miller ang estruktura sa tagna nga kinahanglan niyang maila aron ipresentar ang mensahe sa unang manulunda. Ang iyang estruktura mao ang pagbutang sa tagna sulod sa panglantaw sa duha ka makalaglag nga mga gahum. Giatubang ni Miller ang dragon (pagano nga Roma) ug ang mapintas nga mananap (ang pagka-papa). Ang ikatulong manulunda nagatubag sa dragon (United Nations), sa mapintas nga mananap (ang pagka-papa), ug sa mini nga propeta (ang Tinipong Bansa sa Amerika).

Kon ang usa ka tawo modawat sa tanan, dili sa pipila, kondili sa tanan nga mga panagna sa panahon nga gipahimutang sa mga Millerite diha sa duha ka balaang tsart sa mga payunir, kinahanglan niyang susihon sa kaugalingon kadtong mga kamatuoran. Unsaon man niya pagdawat niini, kon wala pa niya kini personal nga gisusi? Kon kadtong mga tawong nagsusi sa mga pundasyonal nga kamatuoran mohimo nianang mga kamatuoran nga ilang kaugalingong tulubagon nga sulayan, ug human niana modawat sa tanan nianang mga kamatuoran, nan sila nagtukod ibabaw sa Bato ug dili sa balas.

“Ang mga nagatindog ingon nga mga magbalantay sa Dios sa ibabaw sa mga kuta sa Zion kinahanglan nga mga tawo nga makakita sa mga kalisdanan sa dili pa kini moabut sa atubangan sa katawhan,—mga tawo nga makahimo sa pag-ila tali sa kamatuoran ug kasaypanan, pagkamatarong ug pagkadili-matarong.

“Miabut na ang pasidaan: Walay bisan unsa nga tugotan nga mosulod nga makasamok sa patukoranan sa pagtuo diin kita nagtukod sukad pa sa pag-abot sa mensahe niadtong 1842, 1843, ug 1844. Anaa ako niini nga mensahe, ug sukad niadto nagtindog ako atubangan sa kalibotan, matinud-anon sa kahayag nga gihatag kanato sa Dios. Wala kami magtinguha nga kuhaon ang among mga tiil gikan sa plataporma diin kini gipahimutang samtang adlaw-adlaw nangita kami sa Ginoo uban sa mainiton nga pag-ampo, nga nangita ug kahayag. Naghunahuna ba kamo nga isalikway ko ang kahayag nga gihatag sa Dios kanako? Kini mahimong sama sa Bato sa mga Kapanahonan. Kini maoy nagmando kanako sukad pa sa paghatag niini.” Review and Herald, Abril 14, 1903.

Aron ang mga mamati makahimo sa pagsusi sa mga tagna sa panahon sa kasaysayan sa mga Millerite, gikinahanglan ang lihok sa pagtan-aw sa mga kapanahonang historikal nga girepresentahan sa mga tagna sa panahon. Kini nagrepresentar sa buluhaton sa paghulagway sa mga panghitabo ibabaw sa usa ka linya sa panahon. Sa diha nga ang usa ka estudyante sa tagna nakaabot na sa ang-ang sa imbestigasyon diin iyang gikonsiderar kining mga kapanahonang tagnaon, nga giila sa mga Millerite gikan sa Biblia ug sa ulahi gipamatud-an sa talaang historikal, anaa na siya sa kahimtang sa pag-ila nga ang kasaysayan sa sinugdanan sa tagna sa panahon sa

simbolikong paagi nagatipo sa kasaysayan sa katapusan nianang maong tagna. Gikan nianang panglantaw, ang estudyante kinahanglan makakat-on nga ang kasaysayan mausab. Uban niana nga pagsabot nga napahimutang na, kinahanglan usab niyang makita nga si Jesus naghulagway sa katapusan pinaagi sa sinugdanan.

Ug gikan sa propetikong linya sa tagna nga naghulagway sa katapusan sa kalibotan ingon nga “pagtukod sa usa ka templo,” ang tigtoon kinahanglan mahibalo nga adunay katapusang batong pangtuktok nga igabutang ibabaw sa templo nga natukod ibabaw sa patukoranan. Kinahanglan niyang masabtan nga ang patukoranan sa templo nga gigamit si Miller sa pagpahayag ngadto sa kahayag (nga nagrepresentar kang Jesu-Cristo, kay walay laing patukoranan nga mahimong ibutang gawas kang Jesu-Cristo), mao ang patukoranan nga gitukod ibabaw sa propetikong panahon. Tungod kay gihulagway ni Jesus ang katapusan pinaagi sa sinugdanan, ang tigtoon kinahanglan usab makakita nga ang batong pangtuktok, ang katapusang bato sa templo—kinahanglan motakdo sa patukoranan. Ang patukoranan sa templo alang kang Miller mao ang propetikong panahon, apan ang patukoranan bisan pa niana mao gayud si Jesu-Cristo.

Sumala sa grasya sa Dios nga gihatag kanako, ingon nga usa ka maalamong batid nga magtutukod, akong napahimutang ang patukoranan, ug ang lain nagatukod sa ibabaw niana. Apan ang tagsatagsa ka tawo magbantay kon giunsa niya ang pagtukod sa ibabaw niana. Kay walay laing patukoranan nga ikapahimutang ni bisan kinsa gawas niadtong napahimutang na, nga mao si Jesu-Cristo. 1 Corinto 3:10, 11.

Gihulagway ni Pablo ang iyang buluhaton ingon nga pagtukod sa usa ka templo diin siya mao ang nagpahiluna sa patukoranan o sinugdanan. Siya mao ang apostol ngadto sa mga Gentil, ug gigamit siya sa pagpahiluna sa patukoranan sa Cristohanong iglesia. Sa maong tudling usab, gipaila ni Pablo nga ang atong mga lawas mao ang templo sa Espiritu Santo. Anaa usab ang templo ni Solomon ug ang balaang puluy-anan gikan sa kamingawan, nga silang tanan adunay mga patukoranan nga sa tanan gihulagway ingon nga si Jesu-Cristo. Ang patukoranan nga gigamit si Miller sa pagtukod mao ang templo sa Adventismo, ug ang patukoranan nianang temploa sa walay duhaduha mao si Jesu-Cristo, apan sa mas piho pa, mao kini ang templo nga gitukod pinaagi sa mga materyales nga espirituhanon ug profetiko.

Busa, ang batong pang-ulohanon kinahanglan usab nga si Jesu-Cristo, apan ang batong pang-ulohanon kinahanglan usab maglakip ug usa ka nag-unang lagda sa pagpanagna, kay si Miller gihatagan ug usa ka hugpong sa mga lagda nga naglangkob sa nag-unang lagda sa mga Millerita nga mao ang prinsipyo sa “usa ka tuig alang sa usa ka adlaw.” Kon wala kana nga lagda, walay pag-ila sa panagna bahin sa panahon ug, busa, walay patukoranan. Kinahanglan adunay katugbang sa katapusan nga nagrepresentar kang Jesu-Cristo (ang Patukoranan) nga usa ka nag-unang lagda sulod sa usa ka hugpong sa mga lagda nga nagapahimutang sa Kapadayagan ni Jesu-Cristo. Ang maong lagda mao, siyempre, ang lagda sa “unang paghisgot,” nga nagrepresentar sa kinaiyang hiyas ni Cristo nga nagaila sa katapusan gikan sa sinugdanan.

Diha sa 2 Tesalonica, kadtong wala modawat sa gugma sa kamatuoran aron sila maluwas, misalikway sa kamatuoran sumala sa girepresentar sa Gregong pulong nga gikuha gikan sa

Hebreohanong pulong nga binuhat sa tulo ka mga letra nga gihubad nga “kamatuoran” diha sa Daang Tugon. Ang pundok nga midawat sa kusog nga paglimbong, tungod kay mituo sila sa usa ka bakak, midumili sa pagbalik sa karaang mga agianan, ang mga patukoranan sa Adventismo sumala sa girepresentar diha sa duha ka sagradong mga tsart. Busa, sa sipi nga atong dugay-dugay nang ginapalandong nag-ingon:

“Ang gamhanang manulonda nga nagtudlo kang Juan dili ubos kay kang Jesu-Cristo mismo. Ang pagbutang Niya sa Iyang tuo nga tiil ibabaw sa dagat, ug sa Iyang wala ibabaw sa mamala nga yuta, nagapakita sa bahin nga Iyang ginabuhat diha sa panapos nga mga talan-awon sa dakong pakigbisog batok kang Satanas. Kini nga posisyon nagtimaan sa Iyang labawng gahum ug awtoridad ibabaw sa tibuok kalibotan. Ang pakigbisog misamot ug mikusog ug labi pang malig-on gikan sa kapanahonan ngadto sa kapanahonan, ug magapadayon sa pagbuhat niana hangtod sa katapusang mga talan-awon sa dihang ang hanas nga pagpamuhat sa mga gahum sa kangitngit makaabot sa kinatumyan niini. Si Satanas, nga nahiusa uban sa mga tawong daotan, magalimbong sa tibuok kalibotan ug sa mga iglesia nga wala modawat sa gugma sa kamatuoran. Apan ang gamhanang manulonda nagkinahanglan ug pagtagad. Siya nagsinggit sa makusog nga tingog. Iyang ipakita ang gahum ug awtoridad sa Iyang tingog ngadto kanila nga nahiusa kang Satanas sa pagsupak sa kamatuoran.” The Seventh-day Adventist Bible Commentary, bolyum 7, 971.

Niining miaging pahayag, “ang mga iglesia nga wala modawat sa gugma sa kamatuoran,” mao ang daotan ug buang nga mga ulay ni Daniel ug ni Mateo, nga giila sa Amos 8:12 nga magsugod sa pagpangita sa katapusang mensahe sa pasidaan sa Dios kon ulahi na kaayo. Ulahi na kaayo, tungod kay mituo sila sa usa ka bakak mahatungod sa mga patukoranan sa Adventismo. Ang Adventismo unang misugod sa pag-inom nianang bakaka niadtong 1863, ug sukad niadto padayon na lamang ang pagkanaug niini.

Ang akong isulat karon sa akong pagtuo hingpit nga suhetibo, apan unsang bag-ong profetikanhong kahayag man ang gipaila sa Adventismo sukad sa 1863? Si Ellen White nagaingon mahitungod sa mensahe ni Jones ug Waggoner niadtong 1888, nga kini mao ang mensaheng iyang gipahibalo sulod sa daghang mga tuig. Ang ilang mensahe tingali mitunog nga bag-o ug makapakurat sa Adventismo niadtong 1888, apan ang kabag-ohan ug ang kakurat wala mapahinabo sa usa ka bag-ong mensahe, kondili sa usa ka pagkabuta nga nagkahimutang na ibabaw sa katawhan sa Dios sukad sa 1863.

Giila ni Ellen White ang Adventismo nga anaa sa kahimtang sa Laodicea sa wala pa ang 1863, busa ang pagkabuta sa Laodicea nagsugod na sa pagpanlupig sa Adventismo sa wala pa ang 1863, apan sa 1863 ang iglesia sa opisyal nga paagi misalikway sa kamatuoran mahitungod sa “pito ka mga panahon” sa Levitico 26, nga mao gayud ang pinakaunang “tagna sa panahon” nga nadiskobrehan ni Miller. Wala nay mitungha nga kahayag nga tagna sulod sa Adventismo sukad sa 1863! Unsay nausab?

Ang labing unang bato sa patukoranan sa templo nga gitukod ibabaw sa manalagnong panahon ug nagrepresentar kang Jesu-Cristo, gisalikway sa Adventismo niadtong 1863. Ang unang bato nga gipahimutang ni Miller sa patukoranan sa templo nga gibase sa panahon ingon sa gipadayag diha

sa Daniel ni Cristo, kinsa nagrepresentar sa Iyang kaugalingon ingon nga si Palmoni, ang “kahibulongang mag-iihap,” gisalikway ug gibutang sa kilid. Ang labing unang bato nga nadiskobrehan ni Miller...

“Sa pagkutlo sa tagna bahin sa bato nga gisalikway, si Cristo nagtumong sa usa ka tinuod nga hitabo sa kasaysayan sa Israel. Ang maong hitabo nalangkit sa pagtukod sa unang templo. Bisan tuod kini may piho nga pag-aplikar sa panahon sa unang pag-anhi ni Cristo, ug unta nakapukaw kini sa mga Judio sa labi pang kusog, aduna usab kini’y usa ka pagtulon-an alang kanato. Sa dihang gitukod ang templo ni Solomon, ang dagkung mga bato alang sa mga bungbong ug sa patukoranan hingpit nang giandam didto sa kuwari; sa tapus madala sila ngadto sa dapit sa pagtukod, walay bisan unsang galamiton nga gamiton pa ibabaw kanila; ang mga mamumuo kinahanglan na lamang nga ibutang sila sa hustong dapit. Aron gamiton sa patukoranan, usa ka bato nga talagsaon ang gidak-on ug lahi ang porma ang gidala; apan ang mga mamumuo wala makakaplag ug dapit alang niini, ug dili sila modawat niini. Kini usa ka kapungot alang kanila samtang kini naghigda nga wala magamit sa ilang agianan. Sa hataas nga panahon nagpabilin kini nga usa ka bato nga gisalikway. Apan sa dihang ang mga magtutukod miabot na sa pagbutang sa bato sa pamag-ang, nangita sila sa hataas nga panahon aron makakaplag ug bato nga igo ang gidak-on ug kalig-on, ug may hustong porma, aron mopuli nianang piho nga dapit, ug makadala sa dako nga kabug-aton nga mopahiluna ibabaw niini. Kon sila mohimo ug dili maalamong pagpili alang niining mahinungdanong dapit, ang kaluwasan sa tibuok building mameligro. Kinahanglan sila makakaplag ug bato nga makahimo sa pagsukol sa impluwensya sa adlaw, sa katugnaw, ug sa unos. Daghang mga bato ang sa nagkalainlaing mga panahon napili, apan ilalom sa pagpislit sa hilabihang mga kabug-aton nangadugmok sila ngadto sa mga tipik. Ang uban dili makalahutay sa pagsulay sa kalit nga mga kausaban sa kahintang sa panahon. Apan sa katapusan ang pagtagad gidani ngadto sa bato nga dugay nang gisalikway. Kini naeksponer sa hangin, sa adlaw, ug sa unos, nga wala magpakita sa bisan gamayng liki. Gisusi sa mga magtutukod kining batua. Kini nakaagwanta sa tanang pagsulay gawas sa usa. Kon kini makalahutay sa pagsulay sa mabug-at nga pagpislit, ilang gihukman nga dawaton kini ingon nga ulohang bato sa pamag-ang. Ang pagsulay gihimo. Ang bato gidawat, gidala ngadto sa dapit nga gitagana alang niini, ug nakita nga hingpit gayud ang pagkahaom. Sa panan-awong matagnaon, gipakita kang Isaias nga kining batoha usa ka simbolo ni Cristo. Siya nagaingon:”

“Balaana ninyo ang Ginoo sa mga panon Siya sa Iyang kaugalingon; ug pasagdi Siya nga maoy inyong kahadlok, ug pasagdi Siya nga maoy inyong kalisang. Ug Siya mahimong usa ka balaang puloy-anan; apan mahimong usa ka bato nga kapangdulan ug usa ka pangpang sa kapangdolan alang sa duruha ka mga balay sa Israel, usa ka lit-ag ug usa ka silo alang sa mga lumulupyoy sa Jerusalem. Ug daghan sa taliwala kanila ang mapandol, ug mangapukan, ug mangabali, ug maisilot, ug madakpan.’ Gidala paubos pinaagi sa matagnaong panan-awon ngadto sa unang pag-anhi, ang manalagna gipakita nga si Cristo magaantus sa mga pagsulay ug mga pagtilaw nga niini ang pagtratar sa punoang bato sa pamag-ang diha sa templo ni Solomon maoy simboliko. ‘Busa mao kini ang giingon sa Ginoong Dios, Ania karon, gibutang Ko sa Zion alang sa usa ka patukoranan ang usa ka bato, usa ka sinalayang bato, usa ka bililhong punoang bato sa pamag-ang, usa ka malig-ong patukoranan: ang motoo dili magdali.’ Isaias

8:13–15; 28:16.”

“Diha sa walay kinutuban nga kaalam, gipili sa Dios ang batong patukoranan, ug Iyang gibutang kini sa Iyang kaugalingon. Gitawag Niya kini nga ‘usa ka seguradong patukoranan.’ Ang tibook kalibotan mahimong magpahimutang sa ibabaw niini sa ilang mga palas-anon ug mga kasubo; kini makahimo sa pag-agwanta kanilang tanan. Uban sa hingpit nga kasigurohan sila mahimong motukod sa ibabaw niini. Si Cristo usa ka ‘gisulayan nga bato.’ Kadtong mosalig Kaniya, dili gayod Niya sila kapakyason. Gidala na Niya ang matag pagsulay. Giagwanta Niya ang kabug-at sa sala ni Adan, ug ang sala sa iyang kaliwatan, ug migawas nga labaw pa sa mananaog batok sa mga gahom sa dautan. Gidala Niya ang mga palas-anon nga gitugyan Kaniya sa matag makasasala nga naghinulsol. Diha kang Cristo ang salaad nga kasingkasing nakakaplag ug kahupayan. Siya mao ang seguradong patukoranan. Ang tanan nga naghimo Kaniya nga ilang saligan nagapahulay sa hingpit nga kasigurohan.”

“Diha sa tagna ni Isaias, si Cristo gipahayag nga mao ang usa ka lig-on nga patukoranan ug usa usab ka bato nga kapangdolan. Ang apostol nga si Pedro, nga nagsulat pinaagi sa pagdasig sa Balaang Espiritu, sa tin-aw nagpakita kon kang kinsa si Cristo usa ka batong patukoranan, ug kang kinsa usab siya usa ka bato nga kapangdolan:

“‘Kon tinuod man nga inyong natilawan nga ang Ginoo puno sa kalolot. Kaniya kamo nagaduol, ingon ngadto sa usa ka buhing bato, nga sa pagkatinuod gisalikway sa mga tawo, apan pinili sa Dios ug bililhon; kamo usab, ingon nga buhing mga bato, ginatukod aron mahimong usa ka espirituhanong balay, usa ka balaang pagkapari, aron sa paghalad ug espirituhanong mga halad nga ginadawat sa Dios pinaagi kang Jesu-Cristo. Busa usab anaa kini sa Kasulatan, Tan-awa, ako nagapahimutang sa Sion ug usa ka pangulong bato sa pamag-ang, pinili, bililhon: ug ang nagatuo Kaniya dili gayud mapakaulawan. Busa alang kaninyo nga nagatuo Siya bililhon: apan alang kanila nga masupilon, ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod, mao ang nahimong ulohan sa pamag-ang, ug usa ka bato nga kapangdolan, ug usa ka pangpang sa kalapasan, alang kanila nga nanghipangdol sa pulong, ingon nga masupilon.’ 1 Pedro 2:3–8.

“Alang kanila nga nagatoo, si Cristo mao ang malig-ong pundasyon. Sila mao kadtong nangapukan ibabaw sa Bato ug nangadugmok. Ang pagpasakop kang Cristo ug ang pagtoo Kaniya gipakita dinhi. Ang pagkapukan ibabaw sa Bato ug pagdugmok nagakahulogan sa pagbiya sa atong kaugalingong pagkamatarong ug sa pag-adto kang Cristo uban ang pagpaubos sa usa ka bata, nga naghinulsol sa atong mga kalapasan, ug nagatoo sa Iyang mapasaylongong gugma. Ug sa ingon usab, pinaagi sa pagtoo ug pagkamasinugtanon kita nagatukod ibabaw kang Cristo ingon nga atong pundasyon.”

“Sa ibabaw niining buhing bato, ang mga Judio ug mga Hentil managsama makapatukod. Kini mao ang bugtong patukoranan nga atong matukoran sa kasigurohan. Kini igo ang kalapad alang sa tanan, ug igo ang kalig-on aron mosangga sa gibug-aton ug palas-anon sa tibook kalibotan. Ug pinaagi sa pagkahiusa kang Cristo, ang buhing bato, ang tanan nga nanagtukod ibabaw niining patukoranan nahimong mga buhing bato. Daghang mga tawo pinaagi sa ilang kaugalingong paningkamot gikimpihan, gihapsay, ug gipahimong matahum; apan sila dili mahimong “mga buhing bato,” tungod kay wala sila mahiusa kang Cristo. Kon walay maong

pagkahiusa, walay tawo nga maluwas. Kon wala ang kinabuhi ni Cristo diha kanato, dili kita arang makasukol sa mga unos sa pagtintal. Ang atong walay kataposang kaluwasan nagsalig sa atong pagpatukod ibabaw sa malig-ong patukoranan. Daghang mga tawo karon ang nanagtukod ibabaw sa mga patukoranan nga wala pa masulayi. Sa dihang moulan, ug ang unos mosinggit sa kapintas, ug moabut ang mga baha, ang ilang balay mapukan, tungod kay wala kini matukod ibabaw sa walay kataposang Bato, ang pangulong bato sa pamag-ang nga si Cristo Jesus.”

“Alang kanila nga manghipakdol tungod sa pulong, nga mga masinupakon,’ si Cristo mao ang bato nga kapangdolan. Apan ‘ang bato nga gisalikway sa mga magtutukod, mao gayud kini ang nahimong pangulong bato sa pamag-ang.’ Sama sa bato nga gisalikway, si Cristo sa Iyang yutan-ong buluhaton nag-antus sa pagpasagad ug pag-abuso. Siya ‘gitamay ug gisalikway sa mga tawo; usa ka tawo sa mga kasubo, ug nasinati sa kasakit: ... Siya gitamay, ug wala nato Siya tagda.’ Isaias 53:3. Apan haduol na ang panahon nga Siya pagahimayaon. Pinaagi sa pagkabanhaw gikan sa mga patay, Siya ipahayag nga ‘ang Anak sa Dios nga may gahum.’ Roma 1:4. Sa Iyang ikaduhang pag-anhi Siya igapadayag ingon nga Ginoo sa langit ug sa yuta. Kadtong karon hapit nang maglansang Kaniya sa krus makaila sa Iyang pagkahalangdon. Sa atubangan sa uniberso ang bato nga gisalikway mahimong pangulong bato sa pamag-ang.”

“Ug sa ‘bisan kang kinsang mapukanan niini, pagadugmokon niya siya hangtod mahimong abog.’ Ang katawohan nga misalikway kang Cristo sa dili madugay makakita sa pagkalaglag sa ilang siyudad ug sa ilang nasud. Ang ilang himaya pagabungkagon, ug pagapatlaagon sama sa abog sa atubangan sa hangin. Ug unsa ba ang naglaglag sa mga Judio? Mao kadto ang bato nga, kon didto pa sila nagtukod, mahimo unta kini nga ilang kasigurohan. Mao kadto ang kaayo sa Dios nga gitamay, ang pagkamatarong nga gisalikway, ang kalooy nga gipakaubos. Ang mga tawo mibarog sa pagpakigbatok sa Dios, ug ang tanan nga mahimo unta nilang kaluwasan nahimong ilang kalaglagan. Ang tanan nga gitagana sa Dios alang sa kinabuhi ilang hingkaplagan nga alang sa kamatayon. Diha sa paglansang sa mga Judio kang Cristo nalakip ang pagkalaglag sa Jerusalem. Ang dugo nga giula didto sa Calvary mao ang gibug-aton nga nagpalubog kanila ngadto sa kapildihan alang niining kalibutana ug alang sa kalibutan nga umalabut. Ingon man usab niana sa daku ug katapusang adlaw, sa dihang ang paghukom mahulog ibabaw sa mga nagsalikway sa grasya sa Dios. Si Cristo, nga ilang bato nga kapangdolan, mopakita unya kanila ingon nga usa ka mapanimalusong bukid. Ang himaya sa Iyang panagway, nga alang sa mga matarong mao ang kinabuhi, alang sa mga daotan mahimong kalayo nga magaut-ut. Tungod sa gugma nga gisalikway, sa grasya nga gitamay, ang makasasala pagalaglagon.”

“Pinaagi sa daghang mga ilustrasyon ug balik-balik nga mga pasidaan, gipakita ni Jesus kon unsa ang mahimong sangpotanan alang sa mga Judio sa ilang pagsalikway sa Anak sa Dios. Niining mga pulonga naghisgot Siya ngadto sa tanan sa matag kapanahonan nga nagdumili sa pagdawat Kaniya ingon nga ilang Manunubos. Ang matag pasidaan alang kanila. Ang gihugawan nga templo, ang anak nga masinupakon, ang bakakon nga mga mag-uuma sa parasan, ang mapahitas-ong mga magtutukod, adunay ilang katugbang sa kasinatian sa matag makasasala. Gawas kon siya maghinulsol, ang silot nga ilang gipasidaan daan mamaangkon usab niya.” Desire of Ages, 597–600.

Padayonon nato kini sa sunod nga artikulo.